

Utredning: Möjlighet att flytta åk.6 tillbaka till mellanstadiet

Frågan om att återföra Åk.6 till låg- och mellanstadieskolorna har funnits med en längre tid. Senast frågan utreddes var i samband med skolutredningen i slutet av 2019. Utöver det även som enskild utredning 2018. Under föregående år har utmaningarna och svårigheterna varit större och därför har ett genomförande varit mer problematiskt då.

Denna utredning svarar både på utredningsuppdraget från Utbildningsnämnden samt den motion som Vänsterpartiet nyligen lämnat in (2020-10-28).

De viktigaste aspekterna att belysa och utreda i en ev. återflytt av åk.6 är:

- Elevernas tillhörighet i rätt stadie, där de hör hemma.
- Att betyg skulle sättas av lärare som följt eleverna under en längre tid och överlämning skulle ske först i åk.7. På så vis kan extra fortbildning i bedömning och betygsättning krävas för nya lärare i åk.6.
- Att rätt förutsättningar finns inför återflytt av åk.6 (lokaler, personal, budget för förändring)

Dagens utredning visar att förutsättningarna från tidigare år har förändrats. Bl.a. har ett minskat elevunderlag i Ånge kommun bidragit till att våra lokalers kapacitet nu möjliggör att åk.6 kan återgå till låg- och mellanstadieskolorna i Ljungaverk och Torpshammar. Fortfarande kvarstår problematiken med att flytta tillbaka åk.6 från Minervaskolan till Björkbackaskolan. Dock kan detta avhjälpas på annat sätt.

Elevernas tillhörighet kan förändras till Björkbackaskolan trots att placeringen kvarstår vid Minervaskolan. Ska detta genomföras i hela kommunen så blir åtgärderna olika.

En förändring av denna omfattning är möjlig men direkt förenad med ökade kostnader. Kostnader för lärarresurser tillkommer vid Ljungaskolan och Torpshammars skola. Fränstaskolan kan med fördel flytta åk.6 till mellanstadiet men behöver fortsatt ha lärarresurs där. Fördelning av ramar förändras då köp av tjänster (undervisning) görs mellan skolorna i större omfattning. Om åk.6 flyttas tillbaka till Ljungaskolan och Torpshammars skola behöver eleverna åka 1 dag/vecka till Fränsta för undervisning i hemkunskap, slöjd och moderna språk. Där kan en schemateknisk samläsning ske med Fränstaskolans åk.6. Kostnader för fler transporter tillkommer.

Förändringen i Ånge innebär ingen skillnad i undervisningen. Fortfarande kan åk.6 ha sin undervisning i de specialsalar som finns. Tjänstefördelningen behöver dock förändras och Björkbackaskolan måste ta över klasslärare från Minervaskolan. Dessa lärare kommer att ingå i arbetslag åk.4-6. Samtidigt behöver Minervaskolan bibehålla den ämneslärarkompetens som finns i dagsläget. En mer omfattande upprustning av Minervaskolans lokaler behöver göras. Lektionssalar och allmänutrymme rustas upp och studiemiljön avgränsas från högstadiet. Åtgärder bör planeras tillsammans med rektorer och personal för att säkerställa studiemiljöns utformning och kvalitet. Störst möjlighet att genomföra åtgärderna kan ske under sommaren då eleverna inte är på plats i skolans lokaler.

Elevantalet vid Minervaskolan och Björkbackaskolan förändras inte totalt sett från dagens antal. Där blir fördelningen enligt följande ht-21:

Björkbackaskolan: F-6: 249 elever. Beräknat utifrån ca. 35 nya elever i förskoleklass. Åk.6 är 30 st från ht-21. Eleverna tillhör Björkbacka men går i Minervaskolans anpassade lokaler.

Minervaskolan: 7-9: 137 elever. Beräknat utifrån 33 st åk.7, 49 st. åk.8 och 44 st åk.9.

Tabellen nedan visar nuvarande elevantal och förändringen vid Ljungaskolan, Fränstaskolan och Torpshammars skola:

Antal elever	fklass	1	2	3	4	5	6	7	8	9	fsk-6	fsk-5
Ljunga 20/21 vt 21	10	7	8	5	15	12					57	57
Ljunga 21/22 ht 21	11	10	7	8	5	15	12				68	56
Ljunga 22/23	13	9	9	7	8	5	15				66	51
Ljunga 23/24	8	13	9	9	7	8	5				59	54
Ljunga 24/25	12	5	13	9	9	7	8				63	55
Antal elever	fklass	1	2	3	4	5	6	7	8	9	utan lj o th	med åk.6
Fränsta 20/21 vt 21	14	13	18	13	16	13	40	53	38	38	256	256
Fränsta 21/22 ht 21	23	14	13	18	13	16	13	40	53	38	241	249
Fränsta 22/23	26	24	14	13	18	13	16	34	40	53	251	277
Fränsta 23/24	12	23	24	14	13	18	13	44	34	40	235	247
Fränsta 24/25	27	13	23	24	14	13	18	25	44	34	235	251
Antal elever	fklass	1	2	3	4	5	6	7	8	9	fsk-6	fsk-5
Torp 20/21 vt 21	10	8	8	6	11	9					52	52
Torp 21/22 ht 21	5	10	8	8	7	11	9				58	49
Torp 22/23	10	5	10	8	8	7	11				59	48
Torp 23/24	5	9	5	10	8	8	7				52	52
Torp 24/25	7	5	9	5	10	8	8				52	44

Kostnadsberäkning

Beräkningen utgår från dagens beräknings- och fördelningsmodell. Modellen tar hänsyn till elevunderlag, skolans storlek, årskurs samt undervisningsmaterial. Köp av tjänster för undervisning samt transporter till och från skolorna ingår i kostnadsberäkningen. Beräkningen utgår även från dagens förutsättningar vid respektive skola, så som lokaler, annan verksamhet och personalorganisation.

Totalt beräknas kostnaden öka med 1,5 mkr/år.

Ljungaskolan och Torpshammars skola köper i dagsläget 15%-tjänst var av Fränstaskolan för åk.4-5. Om åk.6 flyttar tillbaka behöver respektive skola köpa totalt 35% tjänst var av Fränsta (språkval, slöjd och hemkunskap).

Exempel beräknad undervisningstid och tjänster i procent

Fränstaskolan
Minskar med en klass i åk.6 **-140%**

	Utökat köp	Utökning lärartjänst	Summa
Torpshammars skola	20%	70%	90%
Ljungaskolan	20%	100%	120%
		Totalt	210%

Ljungaskolan får en ökad kostnad med 780 000 kr/år. Torpshammar ökad kostnad med 680 000 kr/år. Fränstaskolan får 800 000 kr/år mindre i ramtilldelning.

Björkbackaskolan behöver köpa tjänst av Minervaskolan enligt samma omfattning som idag. Tillkommer gör omfördelning av ekonomiska medel mellan skolorna för åk.6. Enligt beräkningsmodellen skulle Björkbacka få 1,2 mkr mer till personal och köp av tjänst. Minervaskolan tappar 600 000 kr då personal flyttas över till Björkbacka.

Fortfarande behöver Minervaskolan stå kvar med en ämneslärarkompetens för elever i åk.7-9 samt försäljning av tjänster till Björkbacka. Det innebär att kostnadsberäkningen utgår även från dagens tjänstefördelningar där lärarnas ämnesbehörigheter blir avgörande.

Kostnad för personal och köp av tjänst

Östra	Ramtilldelning	
Ljungaskolan		780 000
Torpshammars skola		680 000
Fränstaskolan		-800 000
	Summa:	660 000
Västra	Ramtilldelning	
Björkbackaskolan		1 200 000
Minervaskolan		-600 000
	Summa:	600 000
		1 260 000
	(Transp.+övrigt)	240 000
	Totalt:	1 500 000

Kostnad 1 260 000 kr/år för personal och köp av tjänster. Tillkommer gör även transportkostnader och övriga kostnader ca. 240 000 kr, **totalt 1,5 mkr/år.**

Investeringsplanen för inne- och utemiljö ligger på **1,5 mkr för 2021**. Hela beloppet bör prioriteras till detta. Detaljerad kostnad för investeringsåtgärder i skolmiljön inhämtas efter beslut.

Kök

Både Ljungaskolan och Torpshammars skola klarar av en ökning av lunchservering. Ingen skillnad i antal luncher för Bobergsköket.

Kvar att säkerställa är hur busstiderna ska passa enligt timplan för åk.6 i Ljungaverk och Torpshammar. I dagsläget ser det ut att fungera bra.

Slutsats

Återföring av åk.6 till mellanstadiet kan ske från höstterminen 2021.

- Återförandet kan genomföras vid samtliga enheter, dock med olika åtgärder för kommunens östra respektive västra del.
- Enligt grundskolans stadiindelning (låg F-3, mellan 4-6, hög 7-9) är ett återförande av åk.6 rätt riktning att gå. Tjänstemännens uppfattning är att detta blir kvalitetshöjande åtgärder och på så vis gynnar det elevernas lärande.
- Återföring kan ske under förutsättning att ekonomiska medel tillförs verksamheten för att kunna genomföra utbildningen på ett kvalitetssäkrat sätt.
- Prioritering av investeringsmedel är nödvändigt för upprustning av lärmiljö och inköp av material, så som möbler mm.
- Förvaltningen och rektorsgruppen är positivt inställda och ställer sig bakom förslaget om rätt förutsättningar ges.